

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om färd med bred odelbar last;

TSFS 2023:36

Utkom från trycket
den 21 juni 2023

beslutade den 12 juni 2023.

Transportstyrelsen föreskriver¹ följande med stöd av 4 kap. 15 § trafikförordningen (1998:1276) samt beslutar följande allmänna råd.

VÄGTRAFIK

Inledande bestämmelser

Omfattning

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om undantag och villkor för undantag vid färd på väg som inte är enskild med fordon och fordonståg som transporterar bred odelbar last trots att den bredd som anges i 4 kap. 15 § första stycket trafikförordningen (1998:1276) överskrids.

2 § Föreskrifterna är inte tillämpliga

1. om färden kräver undantag från 4 kap. 12, 13 eller 17 § § trafikförordningen (1998:1276),

2. om föreskrifter som meddelats med stöd av 4 kap. 17 b § samma förordning ska tillämpas,

3. för färd på vägar där den största tillåtna fordonsbredden begränsats genom föreskrifter som meddelats med stöd av 10 kap. 1 § andra stycket eller 14 § samma förordning,

4. om lasten kan transporteras på ett annat sätt eller med ett annat fordon eller fordonståg utan att den högsta tillåtna bredden i 4 kap. 15 § samma förordning överskrids, och

5. vid transport med containrar, tankar eller andra behållare som innehåller styckegods, vätska, gas eller annan delbar last.

Definitioner

3 § De termer och definitioner som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i körkortslagen (1998:488), lagen (2001:559) om vägtrafik-

¹ Se Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

definitioner, trafikförordningen (1998:1276) och förordningen (2001:651) om vägtrafikdefinitioner.

Undantag

Plats på väg

4 § Om det behövs av framkomlighetsskäl och sker med stor försiktighet får färd med bred odelbar last ske med avvikelse från bestämmelserna om fordons plats på väg i 3 kap. 7 § första och andra stycket, 9 § första och tredje stycket, 11 § och 12 § första stycket 3 trafikförordningen (1998:1276).

Största tillåtna bredd

5 § Trots 4 kap. 15 § trafikförordningen (1998:1276) får vid transport av bred odelbar last, fordonets eller fordonstågets bredd inklusive last vara högst 350 centimeter. Undantaget gäller endast om villkoren i 6–34 §§ är uppfyllda. Är bredden högst 310 centimeter gäller dock endast villkoren i 6–19 §§ för undantaget.

Ska transporten ske på väg eller gata enligt bilaga 1 får bredden vara högst 310 centimeter.

Villkor för undantag

Lastens placering

6 § Lasten ska vara placerad på sådant sätt att den i sidled skjuter ut så lite som möjligt utanför fordonet.

Framkomlighet

7 § Innan färden påbörjas ska föraren ha förvissat sig om att färdvägen

1. är framkomlig med hänsyn till vägarbeten, hinder i höjd- och sidled och andra liknande förhållanden som kan förutses, och
2. inte berörs av föreskrifter som begränsar den största tillåtna bredden på fordon.

Utmärkning

8 § I den utsträckning som föreskrivs i 9, 12–14 och 17 §§ ska fordon eller fordonståg som transporterar bred odelbar last vara försedda med varningslyktor och utmärkta med andra lyktor, breddmarkeringsskyltar, varningsskyltar och reflexer.

Skyltar, lyktor och reflexer ska vara i ett sådant skick att de kan upptäckas och förstås av andra trafikanter. Breddmarkeringsskyltar och varningsskyltar ska vara väl synliga framifrån och bakifrån.

Vid färd under mörker, i skymning eller gryning och i övrigt när det är påkallat av väderleken eller andra omständigheter ska skyltarna vara belysta.

Allmänna råd

I bilaga 2 finns exempel på hur last som i sidled skjuter ut utanför fordonet bör märkas ut för att vara väl synliga framifrån och bakifrån.

Breddmarkeringsskyltar

9 § Last som skjuter ut i sidled utanför fordonet ska framtill och baktill vara utmärkt med breddmarkeringsskyltar.

Skyltarnas yttersta kant i horisontell riktning får inte vara placerade innanför lastens yttersta kant. I lastens längdriktning ska skyltarna vara placerade före eller på den del av lasten som medför breddöverskridande.

Allmänna råd

Breddmarkeringsskyltarna bör inte vara placerade högre än 2,0 meter över körbanan.

Exempel på lämplig placering av breddmarkeringsskyltarna i horisontell riktning finns i figur 1 i bilaga 2.

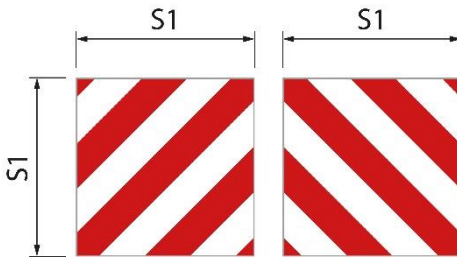
Exempel på lämplig placering av skyltarna i lastens längdriktning finns i figur 2 i bilaga 2.

10 § Skyltarna ska

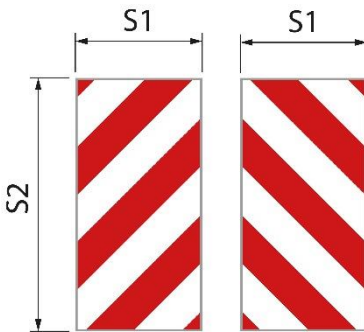
1. ha växelvis röda och vita fält med en vinkel mellan 45° och 60° och med en bredd på mellan 7–10 centimeter,
2. ha fält av samma bredd, med undantag för de ytterstafälten,
3. vara E-märkt enligt UNECE-reglemente 104 klass C, och
4. placeras så att fälten lutar snett utåt och nedåt från fordonet eller lasten.

11 § Skyltarna ska ha följande storlekar.

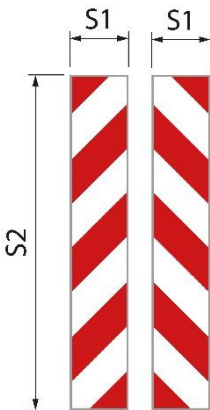
Kvadratiska skyltar	Figur 1	S1 ska vara minst 0,42 meter. Förhållandet mellan bredd och höjd ska vara 1:1.
Rektangulära skyltar	Figur 2	S1 ska vara minst 0,28 meter och S2 ska vara minst 0,56 meter. Förhållandet mellan bredd och höjd ska vara 1:2.
Rektangulära skyltar	Figur 3	S1 ska vara utformade så att S1 är 0,14 meter och S2 är 0,8 meter.

Figur 1

Figur 2

Figur 3

Utmärkning av tunna lastenheter

12 § Utöver breddmarkeringsskyltar ska tunna lastenheter framtill och baktill vara utmärkta med en skylt eller motsvarande på de delar av lasten som medför breddöverskridande. Den ska ha växelvis reflekterande röd och vit färg och en synlig yta på minst 250 centimeter².

Första stycket gäller inte om breddmarkeringsskyltarna placeras intill den utstickande lasten enligt exemplet i figur 3, bilaga 2.

Allmänna råd

Exempel på last som bör anses vara tunna lastenheter är plåtar, skivor, byggplattor eller liknande.

Lyktor och reflexer

13 § Vid färd under mörker, i skymning eller gryning och i övrigt när det är påkallat av väderleken eller andra omständigheter ska lastens yttersta kant vara utmärkt med lyktor och reflexer. Utmärkning ska ske såväl framtill som baktill på lasten med två lyktor på vardera sidan. Framtill ska lyktorna visa vitt ljus framåt och med vita reflexer. Baktill ska lyktorna visa rött ljus bakåt och med röda reflexer.

Lyktorna ska ha en sådan ljusstyrka att de kan ses tydligt på ett avstånd av 300 meter.

Allmänna råd

Lyktorna bör placeras ovanför och nedanför breddmarkerings-skyltarna och så nära dess yttre kant som möjligt.

Varningsskyltar

14 § Fordon eller fordonståg som transporterar bred odelbar last ska framtill och baktill vara utmärkta med varningsskyltar. Den framåtriktade skylten ska vara placerad under vindrutans nedre kant eller med skyltens underkant högst 2,0 meter över körbanan.

15 § Skyltarna ska ha

1. gul botten som är retroreflekterande,
2. fluorescerande röd bård med en bredd på 5,5 centimeter, och
3. text i teckensnittet Tratexsvart med textstorlek 0,17 meter.

Allmänna råd

Tratex kan laddas ner från Transportstyrelsens webbplats, transportstyrelsen.se

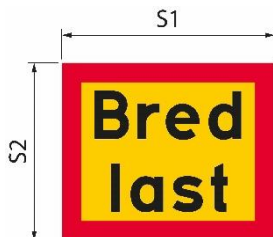
16 § Skyltarna ska ha följande storlekar.

Skyltar med en rad	Figur 1	S1 ska vara minst 1,2 meter och S2 ska vara minst 0,4 meter. Förhållandet mellan bredd och höjd ska vara 3:1.
Skyltar med två rader	Figur 2	S1 ska vara minst 0,6 meter och S2 ska vara minst 0,5 meter.

Om skyltens storlek ökas ska även bårdens bredd och textstorlek ökas i motsvarande grad.

Figur 1

Figur 2

Varningslykto

17 § Fordonet eller fordonståget ska vara försett med minst en varningslykta.

18 § Vid färd ska varningslykto vara påslagna endast när fordonet eller fordonståget använder mer än ett körfält samtidigt.

Nedsatt sikt

19 § Färd får inte ske när sikten är kraftigt nedsatt på grund av väderleksförhållandena.

Allmänna råd

Exempel när kraftigt nedsatt sikt råder är tät dimma, tätt snöfall eller snörök.

Ytterligare villkor när bredden överstiger 310 centimeter

20 § Färd får endast ske med motorfordon eller motorfordon med tillkopplat fordon som är konstruerade för och får framföras med en hastighet av minst 40 kilometer i timmen.

Tid när färd inte får ske

- 21 §** Färd får inte ske
1. vardag före sön- och helgdag kl. 10.00–18.00,
  2. sön- och helgdag kl. 12.00–20.00, och
  3. övrig tid då tät trafik kan förväntas.

Allmänna råd

Exempel på övrig tid då tät trafik kan förväntas är under tid för rusningstrafik i och i anslutning till större tätorter, under större

lokala arrangemang samt under delar av dagar i anslutning till storhelger som påsk, midsommar och jul.

Mörker

22 § Färd under mörker får inte ske helgfri måndag–fredag kl. 06.00–09.00 och kl. 15.00–20.00.

Varningslyktor

23 § Vid färd under mörker, i skymning eller gryning och i övrigt när det är påkallat av väderleken eller andra omständigheter ska varningslyktor, trots 18 §, vara påslagna.

Varningsbil

24 § En varningsbil ska på lämpligt avstånd varna andra trafikanter för det fordon eller fordonståg som transporterar bred odelbar last. På motorväg behöver dock varningsbil användas endast under mörker.

Varningsbilen ska köra bakom fordonet eller fordonståget på väg med körbanor åtskilda av skiljeremsa, mitträcke eller motsvarande. Saknar vägen fysisk separering av körbanorna ska varningsbilen i stället köra framför fordonet eller fordonståget.

Allmänna råd

Exempel på lämpligt avstånd mellan varningsbil och transport utom tätbebyggt område är 200 meter. Inom tätbebyggt område bör avståndet vara kortare.

25 § En varningsbil får varna för högst tre fordon eller fordonståg.

26 § En varningsbil ska vara en personbil eller en lastbil med en totalvikt av högst 4,5 ton och får inte ha något tillkopplat fordon.

Körkort

27 § Varningsbilens förare ska inneha körkort med behörighet C1 eller C.

Varningsskyltar

28 § Varningsbilen ska vara utmärkt med varningsskyltar. Skyltarna ska vara placerade högre än vindrutans övre kant och vara väl synliga framifrån och bakifrån. Skyltarna ska vara i ett sådant skick att de kan upptäckas och förstås av andra trafikanter. Vid färd under mörker, i skymning eller gryning och i övrigt när det är påkallat av väderleken eller andra omständigheter ska varningsskyltarna vara belysta.

29 § Skyltarna ska ha

1. gul botten som är retroreflekterande,
2. fluorescerande röd bård med en bredd på 5,5 centimeter, och

3. text i teckensnittet Tratexsvart med textstorlek 0,17 meter.

30 § Skyltarna ska ha följande storlek.

S1 ska vara minst 1,2 meter och S2 ska vara minst 0,4 meter (figur 1). Förhållandet mellan bredd och höjd ska vara 3:1. Om skyltens storlek ökas ska även bårdens bredd och textstorlek ökas i motsvarande grad.

Figur 1

Varningslykta

31 § Varningsbilen ska vara försedd med minst en varningslykta.

32 § Vid färd i dagsljus ska varningslyktan vara påslagen endast när fordonet eller fordonståget som transporterar den breda lasten använder mer än ett körfält samtidigt.

33 § Vid färd under mörker, i skymning eller gryning och i övrigt när det är påkallat av väderleken eller andra omständigheter ska varningslyktan vara påslagen.

Kommunikation mellan varningsbil och fordon som transporterar bred odelbar last

34 § Förare i en varningsbil och ett fordon som transporterar bred odelbar last ska kunna kommunicera med varandra via radio- eller telefonförbindelse. Förarna ska kunna kommunicera med varandra på ett språk som båda behärskar.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna författning träder i kraft den 1 september 2023.
2. Genom författningen upphävs Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2010:141) om färd med bred odelbar last.
3. Breddmarkeringsskyltar, reflexanordningar, varningsskyltar och lyktor som används framåt och bakåt för att märka ut lastens yttersta kant enligt de gamla föreskrifterna får användas till och med den 31 juli 2025.

På Transportstyrelsens vägnar

JONAS BJELFVENSTAM

Pär Ekström
(Väg och järnväg)

Bilaga 1

Vägar och gator där bredden får vara högst 310 centimeter.

Göteborgs kommun

Väg E6 mellan trafikplats 75, Gullbergsmotet, och trafikplats 76, Ringömotet.

Haninge och Nynäshamns kommuner

Väg 539 (Muskövägen) mellan Muskötunnelns norra mynning, Muskö, och Muskötunnelns södra mynning, Yxlö.

Åstorps kommun

Västergatan mellan Ormastorpsgatan och cirkulationsplats Grytvadsvägen/Malmövägen/Västra vägen.

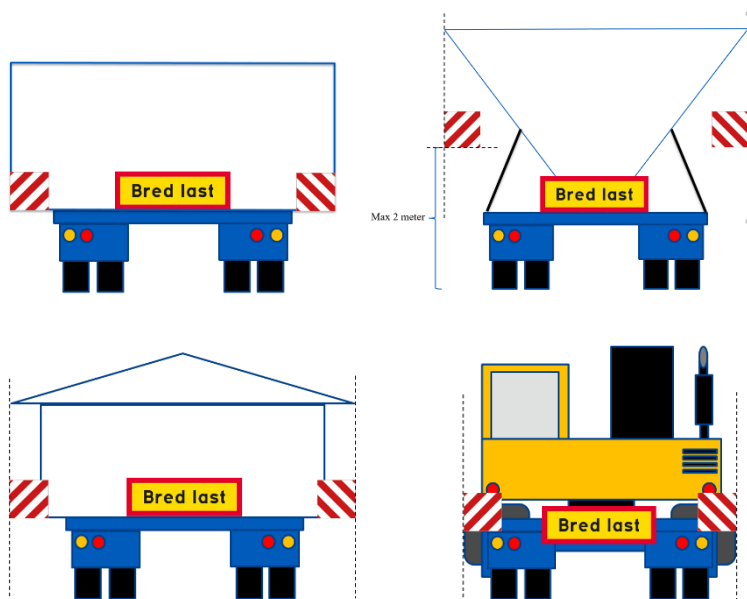
Lunds kommun

Gator inom det område som avgränsas av Torna- vägen, Getingevägen, Kung Oskars väg, Bryggaregatan, Fasanvägen, Ringvägen, Södra vägen och Solvägen.

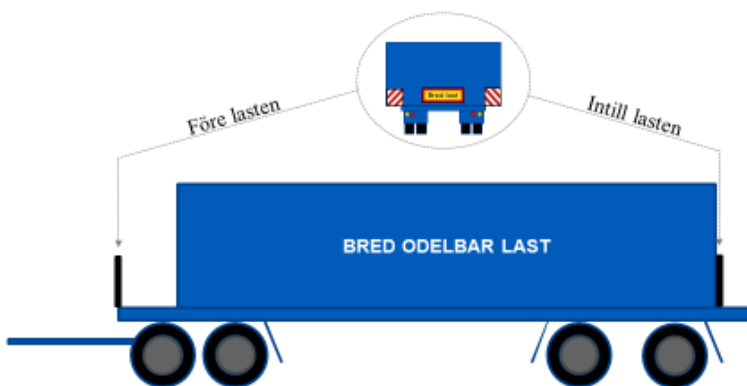

Bilaga 2

Figur 1. Breddmarkeringsskyltarnas placering i horisontell riktning.

Figur 2. Breddmarkeringsskyltarnas placering i lastens längdriktning.

Figur 3. Utmärkning av tunna lastenheter.

